

Ifjúságkutatás, monitoring – az ifjúságkutatás műhelyei

I. Félmúlt és jelen

Az alábbi cikkben az ifjúságkutatást kiterjesztő értelemben értelmezzük, azt tekintjük át, hogy hogyan lesz az ifjúsági szakmában egy információs szükségletből szakmai tudás, mi történik az adatfelvételtől (sőt az ötlettől), a szakmai együttműködésekén át a publikációig, konferenciáig terjedő íven.

A magyarországi ifjúságkutatások alapjául szolgáló statisztikák megbízhatóak, általában megfelelő bontásban állnak rendelkezésre. Jelentős információs forrás a Központi Statisztikai Hivatal, amely életkori bontásban számos alapadatot szolgáltat a gyermekekről, serdülőkről és fiatalokról (bár az adatfeldolgozási idő bő egy éves csúszást jelent még a 21. század elején is). Ugyanakkor hiányoznak a közös nemzetközi ifjúságkutatási programok, s ebből fakadóan az összehasonlítható adatok is, sőt jelenleg nincs elérhető ifjúságkutatási tudásbázis sem. A magyar ifjúságkutatásban, az intézményi és finanszírozási adottságok miatt, hiányoznak a rendszeres, visszatérő vizsgálatok is.

A kutatások legnagyobb hányadát a kormányzati források teszik lehetővé, sőt sokszor kormányzati intézmények is végzik el. A kormányzat által finanszírozott kutatások viszonylag felszínesebb, ám naprakészebb adatgyűjtést igényelnek, az OTKA és OKTK által támogatott projektek a társadalom szempontjából fontosabb problémákat elemezik. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy olykor-olykor a piackutatásokon túl is támogatja magánforrás az ifjúságkutatást, akár alapítványokon keresztül, akár közvetlenül: a közvéleménykutató intézetek maguk is finanszíroznak néha különböző vizsgálatokat vagy a kutatási eredmények

dokumentációját (pl. TÁRKI). Miután a kutatási projektekben általában a megrendelő – fogalmazunk így – erős szakmai kontrollja tapasztalható, kijelenthetjük: a magyar ifjúságkutatás zöme kormány által vezérelt és kontrollált. Az is elmondható, hogy az elmúlt években államilag finanszírozott ifjúságkutatási programok eredményei nem voltak komolyabb hatással a döntéshozatalra, a kormányzati ifjúsági munkára.

A hazai ifjúságkutatás jelentős túlsúlyban a 15 év feletti korosztályokra összpontosít. Ennek elsősorban jogszabályi háttere van: 15 év alatti állampolgárokat csak szülői, nevelői részvétellel lehet megkérdezni, ami nehézkessé és költségigényessé teszi a gyermekekkel kapcsolatos kutatások lebonyolítását, ráadásul az eredmények is vitathatóak lehetnek.

A magyarországi ifjúságkutatást a szociológiai megközelítések és a survey módszerek uralják. Az utóbbi évek általunk áttekintett empirikus kutatásainak nagy részét valamilyen kérdőíves módszerrel végezték (80%), melyek harmadát (37%) tette ki a személyes interjúval végzett kutatás, ami egyébként a reprezentatív szociológiai kutatások meghatározó formája Magyarországon. A másik leggyakoribb survey technika az önkitöltős kérdőíveké (20%), ami viszont a rosszabbul finanszírozott akadémiai kutatásokra jellemző inkább. Az 1995-től végzett ifjúságkutatások mintegy hatodát (17%) végezték mélyinterjúval, vagy egyéb kvalitatív módszerekkel.

Az utóbbi években végzett ifjúságkutatásokat áttekintve, a következő kép alakul ki a választott témák tekintetében. Az 1995 után végzett magyarországi ifjúságkutatások közül több is az ifjúság élethelyzetét, attitűdjeit, értékeit általában kívánták megragadni (8 db), melyek jellemzően

kormányzati, önkormányzati megrendelésére készültek. A leggyakrabban vizsgált terület az egészséggel, életmóddal (szenvedélybetegséggel) összefüggő kutatásoké (21 db); jelentős mértékben vizsgálják a hátrányos helyzetű csoportokat, a devianciát (11 db); valamint az ifjúsági korosztályok értékeit, identitását, politikai attitűdjeit (10 db); a tanulással, továbbtanulással, iskolával (10 db); illetve a pályakezdéssel és a munkavállalással kapcsolatos kérdéseket (10 db). Jellemző még az előítélet (5 db) vizsgálata, valamint a szabadidővel és a médiafogyasztással kapcsolatos vizsgálatok (7 db).

II. 2006–2007

Elsőként bemutatjuk, hogyan és hol történik az adatképzés, adatfelvétel és adatértelmezés – azaz melyek a klasszikus ifjúságkutatás bástyái Magyarországon. Másodszor sorra vesszük azokat a think tank-eket, ahol a kutatási adatok kontextualizálódnak, formálódnak tudássá és végül felsoroljuk azokat a felületeket, ahol a keletkezett tudás közvéltető (publikációs felületek, konferenciák-találkozók és adattárak). Fontosságuk ugyan kiemelt, de nem térünk ki a helyi, vagy régiós szakmai együttműködésekre és nem témánk az ifjúságszakma csak egyes területeit megművelő kezdeményezések bemutatása sem; csak az állandó jelleggel működő, országos szinten értelmezett, a teljes ifjúsági szakmát átfogó innovációkkal foglalkozunk.

Adatképzés, adatfelvétel és értelmezés

A Gyermek és Ifjúságkutatási Főosztály
Alapvetően intézményi sokszínűség jellemzi a magyarországi ifjúságkutatást, amely együtt jár a finanszírozási források hullámzásával is: Magyarországon nincs mechanizmusa, felelőse az ifjúsági célú kutatások összehangolásának. A magyar ifjúságkutatás egyetlen olyan intézménye, amelynek ez a fő tevékenysége a Szociális- és Munkaügyi Minisztérium háttérintézeté-

ben, a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézetben működő Gyermek- és Ifjúságkutatási Főosztály.

A valaha Nemzeti Ifjúságkutató Intézetként alakult főosztály nevéhez fűződik a rendszer-váltás utáni első rendszeres hazai nagymintás, 8000 fős ifjúságkutatás: az Ifjúság2000, Ifjúság2004 (és a jelenleg szerveződő Ifjúság2008) kutatások, valamint a határon túli felmérések (Mozaik 2001, Mozaik 2007).

Az ifjúságkutató intézet foglalja össze 1996-tól a Parlament számára a kormányzati szervek által használt adatokból összeállított Jelentést az ifjúság helyzetéről, életkörülményeik alakulásáról és az ezzel összefüggésben megtett kormányzati intézkedésekről.

Európai Ifjúsági Kutató-, Szervezetfejlesztő és Kommunikációs Központ (EIKKA)

A 2001-ben alapított EIKKA ifjúságkutatásait három nagy témakör köré lehet csoportosítani. Az első témakört a fesztiválkutatások (elsősorban: Sziget) jelentik, amelyeknek keretén belül lehetőség nyílik mérni a résztvevők élettervezésének alakulását, értékorientációit és ifjúsági identitását, politikai kulturális és szabadidő tevékenységét, pártszimpátiáját és ifjúsági csoportstílusokhoz való viszonyát és előítéleteit. A második csoportot a felsőoktatásban tanuló fiatalok kutatása jelenti, amelynek elsődleges célja annak felderítése, hogy a felsőoktatási intézmények hallgatóiban milyen igények merülnek fel, ezeket mennyiben látják teljesülni intézményükben, környezetükben., de a kutatáshalmaz kiterjed a kollégiumban élőkre, mint speciális szegmensre. Külön kutatási téma volt az orvostanhallgatók, a végzős hallgatók és a BSc hallgatók vizsgálata, valamint a hallgatók médiahasználati szokásai. Az EIKKA Alapítvány harmadik tevékenysége a nem közvetlen kutatói aktivitás (Dél-Alföldi regionális ifjúsági helyzetelemzés, HVG Top Diploma 2006 című kiadványa Fogyasztóvédelem a felsőoktatásban anyagok elkészítése).

Echo Survey

A nagymintás ifjúságkutatások mellett a '90-es évek közepétől kezdve fokozott önkormányzati

igény mutatkozott a lokális fejlesztésekhez, programozáshoz kapcsolódó települési ifjúságkutatások iránt. A nonprofit szervezetként működő Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet több mint 1995 óta segíti ezt a munkát elsősorban külföldi és hazai pályázati források, valamint önkormányzati támogatások felhasználásával. Az Intézet ifjúságkutatásainak fókuszában a fiatalok értékrendjének változása, a helyi demokrácia iránti elkötelezettség vizsgálata, valamint fiatalok önálló életkezdési stratégiáinak elemzése áll a posztszocialista átalakulás tükrében. 2006-2007-ben két települési ifjúságkutatás készült az Intézetben. Emellett elkészült a 2007-es ún. ESPAD kutatás, az Iskola és Társadalom kutatás és jelenleg tervezés alatt áll a „Fiatalok a változó jelenben” című anyag.

Fő céljukban nem ifjúságkutató intézetek

Emellett néhány egyetemen, tudományos intézetben foglalkoznak még ifjúságkutatással. Az egyetemekről (pl. Corvinus Egyetem Társadalomtudományi Kar Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszék, Debreceni Egyetem, ELTE Társadalomtudományi Kar Szociológiai Intézete, PTE, SZTE, Semmelweis Egyetem) elsősorban a szociológiai, pszichológiai, magatartástudományi tanszékek ifjúsággal kapcsolatos kutatásai jutnak el a szakmai nyilvánossághoz. Emellett a Magyar Tudományos Akadémia különböző kutatóintézetei (politikatudományi, pszichológiai, szociológiai) és állami fenntartású (önállóan, vagy egy-egy minisztérium háttérintézményeként működő) kutatóintézetek (elsősorban a Felsőoktatási Kutatóintézet, illetve 2007-től jogutódjaként az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, az Országos Közoktatási Intézet, Országos Kriminológiai Intézet, az MTA Szociológiai Kutatóintézetében már több mint egy éve működő Interdiszciplináris Ifjúságkutató Munkaközösség) végeznek többek között ifjúsági témájú kutatásokat.

Az utóbbi 5 évben számos helyi vagy regionális jellegű kutatás zajlott le, amelyeket részben helyi szakemberek végeztek önkormányzati, vagy egyetemi háttér segítségével (pl. Békéscsa-

ba, Pécs, Győr, Kecskemét, Orosháza, Szeged), részben régióhoz, megyéhez közel álló piacorientált kutató bázisok (pl.: Szocio-Gráf, Baranya megye). Nagyobb számban készült olyan kutatás, amelyeknek tudományos megalapozottsága megkérdőjelezhető, mivel nem kutatásban járatos személyek végeztek, ezek szerepe azonban fontos a helyi ifjúsági közéletben.

Piaci kutatások

Piaci közvélemény-kutató intézetek közül többben (pl. Századvég, Tárki, Gallup, Szonda-Ipsos, GfK Hungária, NRC) végeznek ifjúságot érintő közvélemény-kutatásokat.

Európai kutatások (hiánya)

Fontos eredmény az Európa Tanács és az Európai Bizottság által közösen útjára indított ifjúságkutatói egyeztető fórum létrejötte, újjáalakulása. Így az ifjúság területén csökkenhet a párhuzamos intézmények lehetősége, és az európai ifjúságkutatás nyitott marad az Európai Unióhoz csak később csatlakozó vagy attól még távolabb álló európai országok előtt is. Szükséges lenne, de ma még nem jelentős a nemzeti szinten ifjúságkutatást koordináló intézmények kapcsolattartása, hiszen itt mind a kutatások módszertana (összehasonlíthatóság), mind tartalma-témája egyeztethetők lennének. Hovatóvább meg lehetne határozni olyan nemzeteken túlnyúló kutatási tematikákat, mint pl. az európai ifjúsági migráció, tanulmányi mobilitás, interkulturális kapcsolatok. Az igazi kihívást az jelenti, hogy hogyan találhatók meg a nemzetek közötti összehasonlítás releváns dimenziói, és hogyan lehet a legjobban megragadni a közös európai kutatási témákat.

Az eddigi magyarországi tapasztalat szerint nem elegendő az európai statisztikai források passzív elérhetősége. A jelen gyakorlatban ugyan elérhetőek a legfontosabb adatok, de azokat kevesen használják. Az Eurobarometer adataira épülő külföldi kutatások eredményeire bár gyakorta hivatkoznak az ifjúsággal kapcsolatos vizsgálatokban, maguknak az adatok közvetlen felhasználása viszont még kevésbé jellemző.

Az ifjúsági közélet területén elsősorban a mindenkor illetékes minisztérium, illetve a MOBILITÁS az, amely a nemzetközi ifjúsági közéletben többirányú kapcsolatokat tart fent. Ehhez kapcsolható az ifjúságkutatás területén az ET ifjúságkutatási albizottságában való részvétel, ahol az Ifjúságkutatási Főosztály képviseli a magyar államot. A V4 együttműködés keretében közvetlen kapcsolat áll fenn szlovák, cseh, lengyel valamint osztrák kutatókkal.

A kutatások terén több egyetemközi együttműködés, kutatás is létezik példaként az ELTE és a Grenoble-i II. Egyetem együttműködést illetve a BME és szlovén partnerének közös kutatását érdemes említeni.

Adatokból tudás – kontextualizálás és think tanke

Kialakult ifjúságkutatói hálózatról informális értelemben beszélhetünk inkább, mint a területen hosszabb-rövidebb ideje dolgozó szakemberek valódi networkjéről, bár e területen vannak biztató jelek. Alább azokat az együttműködéseket tárgyaljuk, amelyek állandó jelleggel, országos szinten, a teljes szakmai spektrumban tevékenykednek (Fontosságuk ugyan kiemelt, de nem szólnak az időleges céllal létrehozott műhelyekről (pl.: a Nemzeti Ifjúsági Stratégia projektteamje), nem térünk ki a helyi, vagy régiós szakmai együttműködésekre (pl.: a Dél-Alföldi régió ifjúsági helyzetelemző csoportja), és nem témánk az ifjúságszakma csak egyes területeit megművelő kezdeményezések bemutatása sem (pl.: ifjúsági referensek országos együttműködése).

Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat (Mobilitás)

Az 50 fővel működő Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat a hazai ifjúsági munka egyetlen államigazgatási intézménye. Alakulása, 1995 óta a legkülönbözőbb szinteken, legkülönbözőbb célokkal működött, feladatait alapító okirata (mint statutuum) határozza meg, jogszabályi legitimációja nincs. Mára profilja letisztult (régebben ezen intézmény alá tartozott a teljes ifjúsági és

sport intézményrendszer, a Központi Sport Iskola, a Drogmegelőzési Intézet és a sportkutatás is), a pályázatkezelői adminisztratív szerep is elkerült az intézménytől, s ezzel tulajdonképpen megszabadult egy olyan tehertől, amely eddig a szakmai fejlesztőmunkától vette el az erőforrásokat és a figyelmet. A Mobilitást eddig jellemző pályázatkezelő és adminisztratív végrehajtó szerv helyett, egy az ifjúsági munka fejlesztő feladatait ellátó, a kormányzati ifjúságpolitika megvalósítójaként működő intézményként értelmezhetjük. Ez az új szerep más célrendszert, új hangsúlyokat és új kompetenciákat igényel az intézménytől. A Mobilitás – szándékai szerint – a hazai és nemzetközi eszközrendszerek működtetésével, az ifjúsági és ifjúságsegítő közösségek, szervezetek, ifjúsági szakemberek és kompetenciáik, továbbá az ifjúsági szolgáltatások fejlesztésével és elismertetésével járul hozzá az ifjúsági korosztályok társadalmi felelősségvállalásához, társadalmi részvételük erősítéséhez.

A szolgálat egy budapesti és 6 további régiós központtal (regionális ifjúsági szolgáltató irodák) és két további irodával rendelkezik. A Mobilitás kezeli a 2007–2013 közötti európai program a *Youth in Action* magyarországi forrásait. A Mobilitás látja el az Eurodesk magyar koordinációját, amely tulajdonképpen egy honlapon keresztül hozzáférhető képzési, dokumentum, pályázati és partnerkereső és közvetítő adattár, Európaszerte kb. 1000 információs ponttal. Az intézmény célrendszere, ismertsége és elismertsége ugyanakkor intenzív viták tárgya.

Az Ifjúságügy Szakértőinek Társasága (ISZT)

A 2007 elején alakult, jelenleg kb. 50 tagból álló hálózat eddig az egyetlen átfogóan az ifjúságügygel foglalkozó szakmai társaság.

Az Ifjúságügy Szakértőinek Társasága mindazon az ifjúságügyben tevékenykedő személyek együttműködését kívánja létrehozni, akik azt szakmának és nem politikai erőterének fogják fel. A hálózatszerűen működő társaság nem szervezet, hanem egy laza, vezetés nélküli együttműködés, ahol minden teljesítmény az azt előállító tulajdona. Az együttműködésben valamennyi az

ifjúságügyben, mint szakmában érintett, azt az eddigi tevékenységével bizonyító személy részt vehet. A Társaság logóját az együttműködők feltüntetik valamennyi produktumukon (weblap, nyomtatott média, elektronikus kiadványok stb.), amely így egyfajta minőségbiztosításra is módot ad (itt nem folyamat, hanem termékminősítésről beszélünk).

Az ifjúsági szakma számára az együttműködés azért is szolgálhat előnnyel, mert a szinergikus hatások miatt nőhet a szakmai színvonal, s egy adott kiadvány, produktum felhasználója bizonyos lehet abban, hogy valódi szakmai anyagot vesz igénybe. A hálózat együttműködői számára az előny az erőforrások összehangolása és a minőségbiztosítás.

A Társaság 2007 során létrehozta az ifjúsági szakma területi térképét, ehhez csatlakozik a Mobilitás és az ISZT által kidolgozandó minimumkövetelmények, sztenderdek meghatározása.

Az ifjúságsegítő, ifjúsági szakember szakma képzőhelyei

A 2 posztgraduális (ifjúsági szakértő) és 14 felsőfokú szakképzés (ifjúságsegítő) ifjúsági szakmai képzőhely is sokszínű műhelyegyüttesként értelmezhető. Sőt a mintegy 500 fős hallgatóság maga is hozzájárulhat az ifjúsági szakma kontextualizálásához. (Az ifjúságsegítő képzés azt a szándékot valósította meg, hogy az ifjúsági munka, az ifjúságot segítő tevékenység meghatározott képesítéshez legyen kötve, az ifjúsági szakértő pedig arra hivatott, hogy szellemi és anyagi erőket mozgósítson az ifjúsági munka, az ifjúság érdekében.)

További országos jelentőségű együttműködések

- az ifjúsági referensek hálózata,
- a közösségfejlesztők együttműködései,
- az ifjúsági képzők és a KompasZ képzők hálózata,
- az ifjúsági információs és tanácsadó irodák,
- a Gyermek és Ifjúsági Konferencia,
- a Táboroztatók Országos Egyesülete
- az ifjúsági képzésben résztvevők hálózata

s sokan mások egy-egy szakterület, speciális ifjúsági szegmens mentén végzik – részben szellemi műhelyként is – tevékenységüket.

Ifjúságügyi publikációs felületek, konferenciák

Alább azokról a szakmai közéleti felületekről lesz szó, amelyek segítségével az ifjúsági szakemberek hozzájuthatnak a területen képződött tudásanyaghoz.

Konferenciák, találkozók

Település és Ifjúsága

A 2007-ben hetedik alkalommal megrendezett kétéves ciklusú, kétnapos Település és Ifjúsága Konferencia talán a szakma legrangosabb és legrégibbi seregszemléje. Bár a konferencia elnevezése mára végképp nem fedi tényleges szerepét (miután tematikája sokkal szélesebb, mint pusztán a települések ifjúsági vizsgálata), a mintegy 250 ifjúsági résztvevő szakember egyöntetűen fogadta el a következő két év szakmai programjaként is értelmezhető ajánlást (lásd UISZ 2007 tavasz 14. szám). A programban a központi-országos szereplők információi mellett a konkrét munkákban résztvevők is bemutatják eredményeiket, s így a konferencia tapasztalatcsere-jellegű, kapcsolatépítő és kapcsolatápoló egyben, azaz az aktuális kormányzati tendenciák megismerése mellett a meglévő szakmafejlesztési tevékenységek bemutatására is sor kerül.

Mindengyerek Konferencia

Az eddig három alkalommal, kétévente megrendezett MindenGyerek Konferencia a gyerekekkel foglalkozók szektor- és szakmaközi együttműködését szolgálja. A konferencián a mintegy 400 résztvevő összességében kb. száz programelem közül választhat, a kínálat mindenre kiterjed, ami a gyerekekkel kapcsolatos (egészségügytől az informatikáig). Ez lehetőséget biztosít a gyerekekkel foglalkozó társszakmák aktuális kérdései, innovációi és eredményei megismerésére.

Rendszeres szakkonferenciák

Gyerekjogi konferencia

Az ötödik alkalommal megrendezett éves konferencia, hagyományosan a Gyermeki Jogok Világnapján (november 20.) kerül megrendezésre. A mintegy 100 résztvevős konferencia körülbelül fele gyerek, akik minden évben egy-egy speciális gyermekjogi témát dolgoznak fel. 2007-ben ez a gyerekek beleszólási joga volt, amikor is először fordult elő, hogy a hozzászólások többsége gyerekektől érkezett.

Gyermekkultúra az ezredfordulón

A kétévenként Békéscsabán megrendezett tematikus konferenciára először 2000-ben került sor. A konferencia a gyermekeknek szóló kultúra eredményeinek összefoglalását, helyzetének elemzését, közelebbi és távolabbi lehetőségeinek, feladatainak számbavételét tűzte ki célul. A rendezvény feladatának tekinti, hogy napjaink rohanó, mechanikus világában felhívja a figyelmet a gyermekekhez szóló kultúra szerepének fontosságára, nem csak a szakemberek, hanem a szülők, valamint a közvélemény körében is. 2007-ben a konferencia a média és szabadidő problémakört tekintette kiemelt témának.

Táboroztatók Országos Konferenciája

10 alkalommal került eddig megrendezésre a Táboroztatók Országos Konferenciája. Az általában háromnapos konferencián a az ifjúsági turizmus helyzetét és lehetőségeit vizsgálják a résztvevők. A konferencia célja a belföldi ifjúság turizmus helyének, jelentőségének és lehetőségeinek bemutatása, a régiós összefogás kialakításának segítése, javaslatok megfogalmazása az ifjúsági turizmus fejlesztésére. A konferencia több téma mellett foglalkozik a turizmusstratégiával, a területfejlesztés és a turizmus kapcsolatával, az e-marketinggel, a táborozást segítő pályázati lehetőségekkel, valamint a kistérségi együttműködés lehetőségeivel. A tanácskozással a táborüzemeltetők, szervezők mellett szabadidő-szervezők, közművelődéssel, sporttal és ifjúsági ügyekkel foglalkozó szakemberek vesznek részt.

Publikációk

Évente kb. 50 publikáció jelenik meg az ifjúság-üggyel kapcsolatos tanulmányként tudományos szakfolyóiratokban, könyvekben. A tanulmányok legnagyobb részét az Új Ifjúsági Szemle (és az ÚISZ könyvek), valamint a Belvedere Meridionale publikálja.

Új Ifjúsági Szemle

Az immár ötödik évét taposó szakmai lap felöleli az ifjúságpolitika, az ifjúsági közélet valamint az ifjúságkutatás problémakörét. Az Új Ifjúsági Szemle ifjúságelméleti folyóirat: az érintett korosztályok élethelyzetének bemutatásával foglalkozó az érdeklődő értelmiségieknek szóló kiadvány, publikációs felület az ifjúsági szakma művelői számára, így jelenítve meg az ifjúsági diszciplína sokszínűségét.

Úisz könyvek

Az ÚISZ könyvek az Új Ifjúsági Szemle gondolatkörében azon publikációkat gondolja, amelyek egy-egy cikknél bővebb lélegzetvételűek, valamint időtállóbbnak látszanak, és kevésbé illenek egy periodika keretei közé. A sorozatban eddig 5 kötet jelent meg. A sorozat leginkább közfigyelemre számot tartó anyaga a 2007-ben napvilágot látott első *Ifjúságsegítő* tankönyv.

Belvedere Meridionale

A Belvedere Meridionale Kiadó 2000 óta foglalkozik ifjúságszociológiai témájú könyvek kiadásával, melyeket az *Ifjúsági Korszakkváltás* sorozat keretein belül jelentet meg. A sorozat célja, hogy helyt adjon a legújabb hazai ifjúságszociológiai, szociográfiai anyagoknak, valamint a legfontosabb nemzetközi ifjúságszociológiai és szociológiai munkák magyar nyelvű, illetve a hazai ifjúságkutatások eredményeinek angol, német nyelvű kiadása. Célja továbbá, hogy közzegetse az ifjúságkutatás legfontosabb, aktuális, illetve elméletileg, módszertanilag legfontosabb munkákat, az ifjúságkutatások legfontosabb eredményeit tárgyaló tanulmányköteteket, elméleti és módszertani szempontból fontos tanulmányo-

kat, egyetemi hallgatók interjúit, műhelytanulmányait, és más ifjúsággal különösen az egyetemi hallgatókkal, fiatal diplomásokkal foglalkozó esettanulmányokat, szociográfiákat.

Mobilitás könyvsorozat

Önálló kiadási tevékenységet folytat a Mobilitás, amely elsősorban a non-formális képzések és az EU ill. az ET által megjelentetett kiadványok magyar kiadásait bocsátják az érdeklődők rendelkezésére (T-kit kiadványsorozat: Szervezetmenedzsment; A nyelvtanulás módszertana; Projektmenedzsment; Interkulturális tanulás; Nemzetközi Önkéntes Szolgálat; Amit a képzésekről tudni kell; Fejlesztés alatt... Állampolgárság, ifjúság; Európa; Egyenlő esély fiataloknak; Támogatás és pénzügyi menedzsment), sőt vannak nem rendszerszerű, egyedi ifjúság-módszertani kiadványai (pl.: Kompassz kiadványok) is.

Más által nyilvánosságra hozott információk

Az ifjúságkutatással kapcsolatos további publikációkat számos kutatóintézet, egyetemi kiadó jegyzi. Jelentős többek között a Központi Statisztikai Hivatal, az ELTE Eötvös Kiadója és a piaci szférában a TÁRKI könyvkiadása, valamint kiemelendő az általa fenntartott általános társadalomtudományi adatbázis (amely hozzáférhetővé – másodelemzésre alkalmassá – teszi a különböző társadalomtudományi kutatások adatait, általánosan kereshetővé téve azokat). Egyre több könyv jelenik meg az NDI és a L'Harmattan kiadó együttműködésének keretében elsősorban a drogfogyasztással kapcsolatban. Továbbá kiadók az ifjúságügy területén az Osiris, a Gondolat és a Napvilág.

Az Új Ifjúsági Szemlén túl természetesen számos más folyóiratban (pl. Szociológiai Szemle; Pszichológiai Szemle; Educatio; Replika; Kultúra és Közösség; Család, Gyermekek, Ifjúság) is jelennek meg ifjúságkutatási eredmények. Sőt külön kategóriát képeznek a pedagógiai lapok: az Új Pedagógiai Szemle, az Iskolakultúra, a Csodaceruza, a Könyv és Nevelés, a Fordulópont, a Drámapedagógiai Magazin mind figyelemre méltóak.

III. Ajánlások

1. Szükség van tiszta és független ifjúságkutatásra, azok eredményeit fel kell használni a stratégiaalkotásnál és a cselekvési terv létrehozásánál.
2. Lehetőséget kell adni a négyévenkénti, előre tervezhető ifjúságkutatásra, a lehető leghamarabb meg kell kezdeni az Ifjúság 2008 kutatás tervezését. A kutatást nem szabad állami intézménnyel elvégeztetni, annak adatfelvételi és elemzési részét versenyeztetési és a tematika megadásával külső kutatóknak kell elvégezni.
3. Meg kell teremteni a gyerekkorosztály kutatásának törvényi lehetőségét, az ifjúságügynek ez a korosztály is része, a róluk való ismeretek nélkül megalapozott ifjúságpolitika nem lehetséges.
4. Kétévente ifjúságszervezeti kutatást kell végezni, mert az ifjúsági civil szervezetekről szóló információk gyakorlatilag hiedelmeken alapulnak, az utolsó megbízható adatok 1999-ből származnak.
5. Meg kell teremteni az ifjúsági szakma kutatásának lehetőségét, a referensekről, a közösségi terekről, a feladatátvállalásról vajmi keveset tudunk..
6. Meg kell teremteni a lehetőséget a jó gyakorlatok (publikációk, szakmafejlesztési projektek, tudásbázisok) elterjesztésére. Támogatni kell a fenntarthatóság és folytonosság érdekében módszertani, szakmai fejlesztő központokat.
7. Be kell ágyazni az ifjúsági műhelyeket, kutatásokat a nemzetközi vérkeringésbe.
8. Meg kell teremteni az ifjúságügy egyetemi, kutatói-oktatói hátterét. Tanszék(ek), intézet(ek), doktorált, habilitált oktatók nélkül az ifjúságügy szakmafejlesztése esetleges marad.
9. El kell érni, hogy az állami és uniós eszközökből a kutatások, módszertanok, stratégiai anyagok is részesedhessenek, mert e nélkül nem lehetséges a „végek” valóban eredményes fejlesztése.

Jegyzet

1. Bauer Béla anyagának felhasználásával.